

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ทิศนคติของเกษตรกรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต่อการอนุรักษ์และ
พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

ชื่อผู้เขียน   นายศักดิ์ชาย สมใส

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณาพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูรณ์ สุทธสุภา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง ฉลิ่ง ป้าง	กรรมการ
อาจารย์ ดร.วรทัศน์ อินทร์คัมพร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยาของเกษตรกรกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 10 หมู่บ้าน ในตำบลแม่โป่ง จำนวนทั้งหมด 1,385 ครัวเรือน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้จำนวนประชากรตัวอย่าง จำนวน 139 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi - Square)

จากการวิจัย พบว่า ประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 42.70 ปี การศึกษาจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 76,467.60 บาทต่อปี มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 5.70 ไร่ ได้รับข่าวสารจากแหล่งสื่อทางโทรทัศน์และวิทยุ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในระดับสูง มีการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับการดำเนินกิจกรรมมาก มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับในระดับสูง และมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในระดับสูง

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครอง การได้รับข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน ส่วนตำแหน่งทางสังคม และรายได้รวมของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ ส่วนรายได้รวมของครัวเรือน การได้รับข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาและอุปสรรคในด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติของเกษตรกร พบว่า มีปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่ดิน อันเนื่องมาจากขาดการปรับปรุงบำรุงดิน การลักลอบตัดไม้ทำฟืน ขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตรในฤดูแล้ง และปัญหาจากไฟป่า

ความต้องการของเกษตรกร คือ ให้มีการปรับปรุงบำรุงดิน การทำการเกษตรผสมผสานเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ กำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์หรือป่าใช้สอย ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า อนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและยั่งยืน

Independent Study Title	The Attitude of Farmers at Surrounding Villages of Huai Hong Khrai Royal Development Study Center towards Conservation and Development of Natural Resources	
Author	Mr. Sakchai Somsai	
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee:	Asst. Prof. Warapa Kunaporn	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Member
	Asst. Prof. Dusdee Nalampang	Member
	Lecturer Dr. Wallratat Intaruccomporn	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the attitude of farmers at surrounding villages of Huai Hong Khrai Royal Development Study Center towards conservation and development of natural resources and to investigate the relationship between economic, social, and psychological factors and their attitude.

Population in this study were farmers who lived in 10 surrounded villages of Huai Hong Khrai Royal Development Study Center in Tambon Maepong. The sample of 139 persons were selected by simple random sampling method from the total of 1,385. The data were collected by the use of interviewed questionnaire and analyzed statistically by descriptive statistics and Chi-square test.

The research findings showed that most of the samples had an average age of 42.70 year. Most of them finished primary school without any social status. An average household income was 76,467.60 Baht per year while an average farm holding size was 5.70 rais. Information gathering was from television and radio sources. They had knowledge and understanding of conservation and development of natural resources at a high level, so as to their activities. They had expected the benefit in return at a high level. Their attitude towards conservation and development of natural resources was also at a high level.

Variables statistically significantly related to farmers' attitude towards soil conservation and development were land holding size, receiving of knowledge about conservation and development of natural resources, and conducting the activities concerned. While social status and total household income were significantly related to the attitude towards water resource conservation. Furthermore, total household income and receiving of knowledge about conservation and development of natural resources were related to the attitude towards conservation and development of natural resources significantly.

The problems of conservation and development of natural resources were soil deterioration caused by un-improvement, wood degradation, insufficient supply of water for dry season farming and forest fire.

Farmers' need included improvement of soil, integrated farming system to conserve soil and water, forest area marking, participation among villagers in forestry and water resource conservation, and utilization of natural resources economically and sustainably.